

Svetovalni napotek 2320-1: Analitični postopki

Temeljni standard v tej zvezi:

2320 – Proučitev in ovrednotenje

Notranji revizorji morajo utemeljiti svoje sklepe in izide posla z ustrezno proučitvijo in ovrednotenjem pridobljenih informacij.

1. Notranji revizorji lahko uporabljajo analitične postopke za pridobitev revizijskih dokazov. Analitični postopki vključujejo proučevanje in primerjanje razmerij med računovodskimi in neračunovodskimi informacijami. Uporaba analitičnih postopkov temelji na predpostavki, da je mogoče utemeljeno pričakovati, da obstajajo in bodo še naprej obstajala razmerja med informacijami, če ni znanih nasprotnih okoliščin. Primeri nasprotnih okoliščin pa vključujejo neobičajne ali enkratne posle ali dogodke, računovodske, organizacijske, izvajalne, okoljske in tehnološke spremembe, primere neučinkovitosti ali neuspešnosti, napake, prevare ali nezakonita dejanja.
2. Analitični postopki pogosto zagotovijo notranjemu revizorju učinkovita in uspešna sredstva za pridobivanje dokazov. Presoja izhaja iz primerjave informacij s pričakovanji, ki jih je prepoznal ali izoblikoval notranji revizor. Analitični postopki so koristni za ugotavljanje:
 - nepričakovanih razlik,
 - odsotnosti razlik tam, kjer so bile pričakovane,
 - mogočih napak,
 - mogočih prevar ali nezakonitih dejanj,
 - drugih nenavadnih ali enkratnih poslov, transakcij ali dogodkov.
3. Analitični postopki vključujejo:
 - primerjavo informacij tekočega obdobja s pričakovanji, zasnovanimi na podobnih informacijah iz prejšnjih obdobij in na proračunih ali napovedih;
 - proučevanje razmerij med računovodskimi in ustreznimi neračunovodskimi informacijami (npr. vknjiženi stroški plač v primerjavi s spremembami v povprečnem številu zaposlenih);
 - proučevanje razmerij med sestavinami informacij (npr. spreminjanje vknjiženih stroškov za obresti v primerjavi s spremembami pri stanju dolgov, na katere se obresti nanašajo);
 - primerjavo informacij s pričakovanji, ki temeljijo na podobnih informacijah za druge organizacijske enote in za panogo, v kateri organizacija deluje.
4. Notranji revizorji lahko opravijo analitične postopke z uporabo denarno izraženih zneskov, fizičnih količin, razmerij ali odstotkov. Posebni analitični postopki vključujejo analizo razmerij, analizo trendov in regresijsko analizo, preizkuse smiselnosti, obdobjne primerjave, primerjave s proračuni, napovedi in zunanje gospodarske informacije. Analitični postopki pomagajo notranjim revizorjem pri prepoznavanju okoliščin, ki bi lahko zahtevali dodatne revizijske postopke. Notranji revizor uporablja analitične postopke pri načrtovanju posla v skladu s smernicami Standarda 2200.
5. Notranji revizorji lahko uporabljajo analitične postopke za generiranje dokazov med revizijskim poslom. Pri opredeljevanju obsega analitičnih postopkov notranji revizor upošteva:
 - pomembnost področja, ki se revidira,
 - oceno upravljanja tveganj na področju, ki se revidira,
 - ustreznost sistema notranjega kontroliranja,
 - razpoložljivost in zanesljivost računovodskih in neračunovodskih informacij,
 - natančnost, s katero je mogoče napovedati izide analitičnih revizijskih postopkov,
 - razpoložljivost in primerljivost informacij glede na panogo, v kateri organizacija deluje,
 - obseg zagotavljanja dokazov z drugimi postopki.
6. Kadar se z analitičnimi revizijskimi postopki ugotovijo nepričakovani izidi ali razmerja, notranji revizor takšne izide ali razmerja oceni. V to oceno je vključeno tudi ugotavljanje, ali so odmiki od pričakovanih posledica prevare, napake ali spremembe v okoliščinah. Revizor lahko vpraša vodstvo o razlogih za razliko in potrdi razlago vodstva, na primer tako, da spremeni pričakovanja in ponovno izračuna razliko, ali pa z uporabo drugih revizijskih postopkov. Notranji revizor se mora zlasti prepričati, da pojasnilo upošteva tako smer spremembe (na primer padec prodaje) kot tudi znesek razlike (na primer padec prodaje za 10

IIA – Inštitut notranjih revizorjev

odstotkov). Nepojasneni izidi ali razmerja iz uporabe analitičnih postopkov lahko opozarjajo na pomemben problem (na primer na morebitno napako, prevaro ali nezakonito dejanje). Izidi ali razmerja, ki niso ustrezno pojasnjeni, lahko nakazujejo stanje, o katerem je treba poročati poslovodstvu in organu nadzora v skladu s Standardom 2060. Odvisno od okoliščin lahko notranji revizor priporoči ustrezne ukrepe.

Objavljeno maja 2010.
